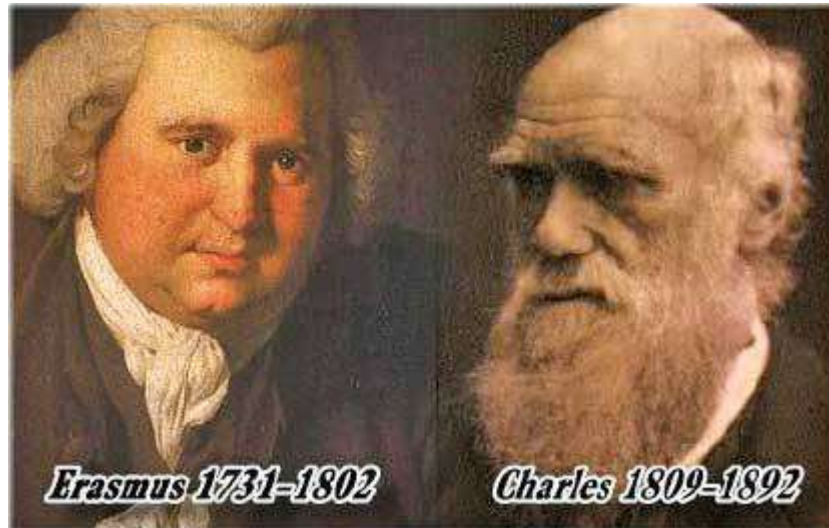

Erasmus Darwin: de vader van Darwiniaanse Evolutie

O Timothy - Volume 31- Issue 9 - September 2014

<http://www.wayoflife.org/otimothy/>

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling en voetnoten door M.V.

Zoals één biograaf van Charles Darwin zei: er was “de ader van scepticisme in de Darwin familie” (John Wehler, *Charles Darwin: Growing up in Shrewsbury*).

Het belangrijkste deel van deze ader was Charles’ grootvader van vaders zijde, ERASMUS (1731-1802). Hij was een materialist die de menselijke ziel ontkende en leerde dat “alle mentale toestanden voortkomen uit de beweging van partikels in de hersenen”. Hij verwierp de Bijbel en Jezus” en “aanbad in de tempel van de Natuur. Voor hem was Rede goddelijk en Vooruitgang zijn profet” (Adrian Desmond, *Darwin*, pp. 5, 9).

Erasmus was een enorm invloedrijk man, een pionierende doctor medicus, poëet, filosoof, naturalist en uitvinder. Hij “werd in het algemeen gezien als de belangrijkste Engelse poëet van die tijd” (Desmond King-Hele, *Erasmus Darwin*, p. 264). Nora Barlow zegt: “Vandaag is het moeilijk de immense populariteit voor te stellen die Erasmus Darwin’s werken eens bezaten” (*The Autobiography of Charles Darwin* edited by Barlow, p. 150). Hij vond een sprekende machine uit, een kopieerapparaat en het stuurmechanisme zoals gebruikt in moderne auto’s. Zijn nauwste vrienden bestonden uit mannen zoals Benjamin Franklin, een van Amerika’s stichtende vaders; John Mitchell, de vader van de seismologie; John Whitehurst, uitvinder van de fabriekstijdklok; John Baskerville, beroemd drukker en lettertype-ontwerper; James Watt, die de stoommachine perfectioneerde; en James Brindley, de ontwikkelaar van Englands kanalsysteem. Erasmus was een “Fellow” van de “Royal Society”, de eerste in een lijn van zes generaties van Darwin’s die erg geëerd werden. In de wetenschap was Erasmus vooruit op zijn tijd, en hij had een fundamenteel begrip over dingen zoals zuurstof, wolkenformatie, de zuurstofvoorziening van het bloed, en fotosynthese.

Erasmus’ eerste vrouw, Polly, de moeder van Charles Darwins vader Robert, was niet religieus in een nochtans religieus tijdperk, en zij “zag de dood tegemoet zonder bovennatuurlijke bijstand” (King-Hele, p. 94).

Erasmus was een morele schurk die “graag offerde voor zowel Bacchus als Venus” (p. 18), betekend dat hij hield van drank en vrouwen. Alhoewel hij het drinken opgaf om gezondheidsredenen, bleef hij doorgaan met te offeren aan Venus doorheen zijn hele leven. Na de dood van Polly verwekte hij twee buitenechtelijke dochters bij zijn samenlevende gouvernante (Desmond, p. 6).

Erasmus' god was een Eerste Oorzaak die een vage rol had in het tot stand brengen van leven maar geen rol had in 's mensen levens. Hij wees de ware en levende God af en aanbad "een afstandelijke Godheid ... het eindeloze Onbekende". Hij had het christelijke denkbeeld van God afgewezen tijdens zijn studentenjaren in Cambridge. Op de leeftijd van 23 verwees hij naar God als een Wezen dat geen rol had in de zaken van de mensen (King-Hele, p. 17). In Cambridge werd hij diep beïnvloed door het deïsme¹ middels Albert Reimarus, de zoon van de Duitse filosoof Hermann Reimarus. Op de leeftijd van 37 schreef Erasmus naar Albert en zei dat hij doorging "in de religie die u ons leerde".

In het tweede deel van *Zoonomia*, identificeerde Erasmus religie en geloof in de hel als psychologische ziekten.

Een van deze veronderstelde aandoeningen kreeg de naam "spes religiosa" of "bijgelovige hoop". Hij noemde dit een "maniakale hallucinatie", een krankzinnigheid die "wreedheden, moorden en bloedbaden" heeft geproduceerd in de wereld. Zo liep Erasmus Darwin, de God-hater die geen onderscheid maakte tussen ware en valse religie, meer dan twee eeuwen vooruit op de zogenaamde "nieuwe atheïsten" zoals Richard Dawkins.

Een andere zogenaamde psychische ziekte die Erasmus identificeerde was "orci timor" of "de vrees voor de hel". Hij schreef: "Vele theatrale predikers onder de methodisten inspireren deze terreur en leven comfortabel van de dwaasheid van hun toehoorders" (*Zoonomia*, Vol. 2, p 379).

Erasmus liet blijken dat alle predikers van de hel hypocrieten zijn die prediken voor geld, iets wat patent vals is. Jezus Christus predikte over de hel, om reden dat de hel een realiteit is en Hij kwam naar de aarde om mensen te redden van de straf die zij verdienen. Jezus leefde beslist niet comfortabel. Zijn bezoldiging voor het spreken van de waarheid in liefde was het kruis. De enige betaling die Jezus' discipelen ontvingen voor het waarschuwen van mensen om te vluchten voor de hel door geloof in Christus, was vervolging en dood. De stichters van de methodisten predikten zeker niet voor geld, zij werden opgejaagd en vervolgd door de gevestigde kerk. Erasmus Darwin was een lasteraar van bijbelpredikers.

Na zijn dood, stelde een overlijdensbericht in *Monthly Magazine* dat Erasmus tegen een vriend had gezegd: "laat ons niets horen over de hel".

Erasmus zei dat religieuze mensen lichtgelovige gedupeerden zijn en dat religieuze lichtgelovigheid kan genezen worden door "kennis van de wetten van de natuur".

Erasmus geloofde in de evolutie van leven vanaf een origineel microscopisch biologisch vlekje tot de mens. Zijn familiewapenschild bestond uit drie sint-jakobsschelpen met het motto *E conchis omnia* of "alles vanuit schelpen". Dit verwijst naar evolutie van leven vanuit de zee.

Erasmus was beïnvloed door de zienswijze van zijn vriend James Hutton, van lange geologische tijdperken en uniformitarianisme² (King-Hele, p. 245). Zonder deze doctrine, zou de evolutietheorie nooit mogelijk zijn geweest.

Erasmus predikte zijn leer van evolutie in een populair tweedelig stel boeken met de titel *Zoonomia; or, the Laws of Organic Life* (1794-96). Deze boeken kenden vele edities in Engeland en Amerika, met vertalingen in het Duits, Italiaans, Frans en Portugees.

Zoonomia promoot precies die concepten die later gepopulariseerd werden door Charles Darwin: natuurlijke selectie, het blijven voortbestaan van de sterksten, seksuele selectie, graduele transformatie van soorten, homologie en rudimentaire organen. Erasmus geloofde dat alles is voortgekomen uit een oorspronkelijk "levend vezeltje". Hij schreef:

"Zou het te stoutmoedig zijn u in te beelden, dat in de grote lengte van tijd sinds de aarde begon te bestaan, misschien miljoenen eeuwen vóór het begin van de menselijke geschiedenis, alle

¹ Deïsme: Het stelsel dat Gods bestaan erkent als van de wereld onderscheiden, maar ook gescheiden, in die zin dat God, na de wereld geschapen te hebben, op de gang van de dingen geen invloed meer uitoefent (als zodanig het tegenovergestelde van theïsme). (Encarta 2002).

² Uniformitarianisme is het idee dat de processen die aan de basis van de geologie liggen, dezelfde vorm en frequentie hebben gehad tijdens het verloop van de geschiedenis. In feite stelt men dus: "Het heden is de sleutel tot het verleden".

warmbloedige dieren zijn voortgekomen uit één levend vezeltje, die DE GROTE EERSTE OORZAAK voorzien had van dierlijk leven, met de kracht van het verwerven van nieuwe onderdelen, begeleid met nieuwe geneigdheden, gestuurd door prikkelingen, sensaties, wilsbesluiten en samenwerkingen, en zo in het bezit kwam van het vermogen om continu te verbeteren door zijn eigen inherente activiteit, en het doorgeven van die verbeteringen door voortplanting aan zijn nageslacht, een wereld zonder eind!” (*Zoonomia*, Vol. 2, p. 240).

Erasmus geloofde dat het oorspronkelijke “levend vezeltje” gevormd werd door “spontane vitaliteit” in de “oer-oceaan”.

Erasmus Darwins boek *The Temple of Nature* werd gepubliceerd in het jaar volgend op zijn dood. Het presenteert de doctrine van evolutie onder het mom van lessen die hij naar veronderstelling leerde van de godin Urania, Priesteres van de Natuur (onvertaald gelaten gedicht):

Ere Time began, from flaming Chaos hurl'd
Rose the bright spheres, which form the circling world
Nurs'd by warm sun-beams in primeval caves,
Organic Life began beneath the waves.

Hence without parent by spontaneous birth
Rise the first specks of animated earth;
From Nature's womb the plant or insect swims,
And buds or breathes, with microscopic limbs.
New powers acquire, and larger limbs assume;
Whence countless groups of vegetation spring,
And breathing realms of fin, and feet, and wing.

Erasmus Darwin leende van het oude paganisme, dat voortkwam uit de duivel zelf. Darwin dacht van zichzelf dat hij een vrijdenker was, maar zijn religie was niets meer dan antieke godin-aarde aanbidding.

Erasmus' kritische houding was zo radicaal dat het zelfs de unitarische transcendentalist Samuel Taylor Coleridge schokte, die hem “een atheïst” noemde. Coleridge beschreef Erasmus' leer als “de Orang-oetan theologie van het menselijke ras” (“Charles Darwin and His Grandfather”, *The Autobiography of Charles Darwin* edited by Nora Barlow, p. 151).

Op zijn beurt noemde Erasmus het unitarianisme een donsbed om een vallende christen op te vangen. Unitarianisme was een eeuw eerder begonnen als een ontkenning van de Drie-eenheid, “maar tegen Darwins tijd was het de kerk geworden voor de schranderen die zelfvoldaan zeker waren dat de Bijbel louter een volgend boek is van oude mythologie” (Wiker, *The Darwin Myth*, p. 16).

Erasmus was een nauwe metgezel van de unitarische, Christus-ontkennende Joseph Priestley (alhoewel Priestly Darwins evolutionaire denken veroordeelde), de Franse deïst Voltaire, en andere sceptici die goddelijke openbaring afwezen.

Een van zijn nauwste vrienden was de unitariër Josiah Wedgwood, de grootvader van Charles Darwins vrouw. Wedgwood was een discipel van Joseph Priestly, die predikte in Birmingham tot hij daar verdreven werd in 1791 door een menigte die tegen zijn scepticisme en radicaal socialistische politiek was. Josiah's beroemde Wedgwood aardewerk firma vereerde Priestly met een medaille met daarop zijn gelijkenis.

De twee grootvaders legateerden “een mengeling van vrijdenkerij en radicaal Christendom aan hun kleinkinderen” (Desmond, *Darwin*, p. 5).

Erasmus stierf zeven jaar vóór Charles geboorte, maar de kleinzoon las *Zoonomia* tweemaal in zijn jeugd (*The Autobiography of Charles Darwin*, p. 49).

“Geloof in evolutie, doorgegeven aan zijn zoon Robert en gereïncarneerd in zijn kleinzoon Charles, kan gezien worden als de fijnste van Erasmus' nalatenschappen” (Desmond King-Hele, p. 363).